

POLOŽAJ V NEMCIJI

Sovjetski predstavnik predlagal reorganizacijo zavezniškega poveljstva v Berlinu

Sistematično ropanje v Berlinu s strani ameriških, britanskih in francoskih vojaških oblasti

Berlin, 4. aprila. (Tanjug.) Na seji zavezniškega poveljstva Berlina je namestnik zavezniškega poveljstva polkovnik Jelizarov predložil reorganizacijo zavezniškega poveljstva, da bi pospešil njeno delo. Predložil je, naj bi imelo poveljstvo čim manj komitejev, vsa važnejša vprašanja pa naj bi reševali neposredno šefi štaba poveljstva. Izjavil je, da se v bodoče sovjetski predstavniki ne bodo udeleževali konferenc komitejev, ker je sovjetsko poveljstvo svoje osebe znatno skrajšalo.

Nato je polkovnik Jelizarov odločno protestiral proti odvažanju industrijskih naprav v zapadno Nemčijo. Zahteval je, naj nemudoma ustavi ropanje Berlina s strani ameriških, britanskih in francoskih vojaških oblasti. V zvezi s tem je polkovnik Jelizarov poudaril, da so že čez

100 podjetij z vsemi napravami, stroji in tehnično dokumentacijo preselili na zapad. Iz Berlina so sistematično izvažali rude in kovine. Samo v zadnjem mesecu so odveželi čez 300 ton bakra in 1000 ton aluminija. Preiskava je dosegla, da je pri tem odvažanju pomagala berlinska mestna uprava s sodelovanjem predstavnikov treh zapadnih vojaških uprav. Zato tudi razumemo odklonilno stališče teh vojaških uprav do zakona o socializaciji berlinske industrije. Hotele bi omogočiti nacistom, močnemu koncernu in vojnim zločincem, da skrivaj izvozijo svojo imovino iz Berlina in jo tako »rešijo« pred socializacijo. Polkovnik Jelizarov je opozoril, da bo industrijska in gospodarska zmagljivost Berlina v resni nevarnosti, če zapadne okupacijske oblasti ne bodo prenehale s ropanjem.

pa je moral priznati, da so sovjetske oblasti uvedle kontrolne ukrepe zaradi nezakonitega in skrivnega izvoza iz Berlina.

Večina berlinske javnosti je pravilno razumela pomen nove sovjetske odredbe. Tako piše neodvisni list »Berliner Zeitung«, ki je skoraj najbolj razširjen v Berlinu: »Položaj, ki je nastal, je posledica razkosa Nemčije, ki so ga izvršile zapadne sile. Sovjetski kontrolni ukrepi potrjujejo, da moramo združiti našo domovino.«

Francija pristala na ustanovitev triconije

Washington, 4. apr. (Tass.) Francoski veleposlanik v ZDA je imel razgovor z vršilec dolžnosti ministra za zunanje zadeve Lowetom. Veleposlanik Bonnet je po razgovoru izjavil dopisnikom, da je z Lowetom pretresal stanje v Nemčiji in da sta razpravljala o nekaterih »podrobnostih« tega problema. Francoska vlada se je že izrazila pripravljeno, sprejeti v načelu ameriški načrt »o organizaciji zapadne Nemčije v zameno za neke majhne koncesije, s katerimi hota Schumann in Bidault prevarti francosko javno mnenje.

Pričakujejo, da bo na seji treh uprav, ki bo sklicana ta mesec, uradno objavljeno, da se je biconija spreminila v triconijo. Bonnet se je izognil odgovoru na vprašanje dopisnika, ali sta se z Lowetom sporazumela med včerajšnjim razgovorom, in se je omejil samo na izjavo, da sta obe stranki »pokazali dobro voljo«.

OKUPACIJSKE OBLASTI HOČEJO NOVE SOVJETSE UKREPE IZKORISTITI ZA TRAJNO UMETNO KRIZO

Okupacijske uprave zapadnih con si na moč prizadevajo, da bi uvedbo sovjetskih dopolnilnih ukrepov za kontrolo prometa med Berlinom in biconijo izkoristile za trajno umetno krizo. To najboljše dokazuje, da so brez razloga ukinitve promet vojaških vlakov na liniji Berlin—Marienborn. Čeprav imajo še vedno na razpolago avtomobilsko cesto Berlin—Helmstatt, okupacijske oblasti zapadnih con prevažajo celo življenjske potrebščine za svoj okupacijski aparat v Berlinu z letali. Hotele bi namreč pred svetovno javnostjo »dokazati«, da je zaradi sovjetskih ukrepov postal Berlin

osamljen otok. Seveda pa to vojnim hujšakom ni uspelo. Ameriške in britanske oblasti so morale priznati, da se preskrba civilnega prebivalstva zapadnih sektorjev razvija neovirano. Glasilo svobodnih nemških sindikatov se vprašuje, zakaj zapadne okupacijske oblasti preskrbujejo »svoje čete« v Berlinu po »zračnem mostu«, ko imajo toliko ugodnih transportnih sredstev.

Številni listi zapadnih sektorjev Berlina so morali to preklatici. Tako je »Der Tagesspiegel« danes preklacial laži o ogrožanju angloameriškega »zračnega mostu«, angleško orientirani »Telegraph«

MEDNARODNA KONFERENCA ZA SVOBODO TISKA IN INFORMACIJ

„Ameriška stranka“ hoče uzakoniti klevele proti demokratičnim državam

Zeneva, 4. aprila. (Tanjug.) Na včerajšnji seji Komiteja št. 2 konference Združenih narodov za svobodo tiska in informacij so nadaljevali razpravo o britanski predlogu resolucije o vprašanjih cenzure. Razprave se je med drugimi udeležil tudi češkoslovaški predstavnik, ki je predlagal amandament, po katerem se določbe britanskega predloga ne bi uporabljale za osebe, ki hujšajo na vojno in širijo fašistično propagando. Britanski predstavnik, ki je zagovarjal ameriško tezo o tako imenovani absolutni svobodi, je tudi tokrat zagovarjal vojne hujšake in jim skušal zagotoviti pravico do svobodnega izkoriščanja vseh informacij za svoje zločinske delovanje. Pri tej svoji obrambi je šel britanski

predstavnik tako daleč, da je obrekoval tudi češkoslovaško in jo obsodil, da je izvedla »iščenje« v novinarskih vrstah. Trdil je celo, da je bil pri zadnjih dogodkih v češkoslovaški odstavljen tudi glavni urednik časopisa »Lidove Demokracie« dr. Jožef Doležal. Češkoslovaški predstavnik v komiteju je takoj odgovoril na obrekovanje britanskega delegata; dr. Doležal je na tej konferenci član češkoslovaške delegacije. Ta primer drznega nastopanja britanskega delegata je še enkrat pokazal namen »ameriške stranke«, da hoče z vsiljevanjem tako imenovane absolutne svobode ne samo zaščititi vojne hujšake, ampak tudi uzakoniti obrekovanje proti drugim demokratičnim državam.

Osvobodilna vojna grškega ljudstva

Nov zakonodajni akt demokratične vlade

Zamenjava obsojenih monarhofašistov za demokratične borce. — Kongres turške manjšine. — Mešetarjenje monarhofašistov s Turki. — Krvniki v monarhofašistični vojski. — Stavka v Atenah

Atene, 4. aprila. (Tanjug.) Radijska postaja Svobodne Grčije poroča, da je začela demokratična vlada generala Markosa sprejeti na predlog ministra za pravosodje Miliadiša Porfirogenisa zakon, ki določa zamenjavo obsojenih monarhofašistov za državljane demokratičnega prepričanja ali za borce grške demokratične armade, ki so v rokah monarhofašističnih oblastev.

Agencija Eleftri Elada poroča, da je bil 29. marca kongres turške manjšine v Trakiji. Kongres se je udeležil tudi minister socialne politike začasne demokratične vlade Kokalis. Na kongresu so sklenili, da bodo ustanovili nacionalno demokratično zvezo Turkov v Grčiji. Izvoljen je izvršni odbor.

Agencija France Presse poroča, da so od 44 ujetih partizanov, ki jih je obsodilo vojaško sodišče v Solunu pred kratkim na smrt, ustrelili 15 partizanov 29. marca, 13 pa 30. marca. Pričujejo, da bodo ustrelili še ostalih 16 partizanov. Davi so v Atenah ustrelili 13 članov grškega narodnoosvobodilnega gibanja.

Atenski dopisnik agencije Tele Press poroča, da je dospel turški zunanji minister Sadak v Atene. Agencija Tele Press poudarja, da se bo Sadak razgovarjal z voditelji monarhofašistične vlade o vprašanjih v zvezi s sredozemskim blokom in možnostih turške vojaške intervencije v grški državljanski vojni.

Radijska postaja Svobodne Grčije poroča, da so našli pri kapetanu monarhofašistične vojske Eustratiju, ki so ga demokratični borci ujeli med boji v Epiru, zapisnik, iz katerega je med drugim razvidno, kakšne zločine uporabljajo grški oblastniki pri izvajanju nasilstva nad demokratičnim grškim prebivalstvom. V monarhofašističnem

bataljonu Galanisa — je rečeno v zapisniku kapetana Eustratija — sta tudi dva krvnika. Eden izmed njih je doma iz Severnega Epira in je po lastnem priznanju zaklal od nemške okupacije do danes več kot 2000 oseb. — Drugi krvnik v istem bataljonu je ponesen na to, da je doslej ubil okrog 700 demokratov.

Stavka nameščencev »Narodne banke«, največje banke v Grčiji in vseh njenih podružnic, traja že 5 dni.

Bolgarski delavci se pripravljajo na proslavo 1. maja

Sofija, 4. aprila. (Tanjug.) Bolgarski delavci pričakujejo letošnji praznik dela 1. maj v znamenju povečanja proizvodnje, delovnega tekmovanja in novih delovnih uspehov. Prvomajskega tekmovanja se udeležujejo vsak dan nove skupine bolgarskih delovnih ljudi. Mnogo tovarn v državi je že izpolnilo trimesečni plan proizvodnje, nekatere pa so povečale proizvodnjo za 20 do 30%. Delavci in nameščenci prostovoljno prispevajo na tisoče delovnih ur za izgradnjo republike. Domovinsko-frontovske organizacije v vsej državi so še dalje bolj aktivne pri kulturnem in političnem dviganju prebivalstva. V Sofiji so ustanovili odbore nacionalnega sveta Domovinske fronte, ki izdelujejo načrt proslavitev prvomajskega praznika.

Delovne akcije bolgarske mladine

Sofija, 4. aprila. (Tanjug.) Ta mesec bo odšlo na razna gradilišča v državi sto mladinskih delovnih brigad z 250.000 bolgarskimi mladinci in mladinkami. Po dosedanjih podatkih je preseglo število vpisanih brigadirjev že sto tisoč. Prebivalstvo in množične organizacije prispevajo v ta namen denar in druga sredstva.

Albanija obvestila OZN o stalnih monarhofašističnih provokacijah

New York, 4. aprila. (Tass.) Generalni sekretar OZN Trygve Lye je izjavil, da ga je pomočnik albanskega ministra za zunanje zadeve Hišni Kapo obvestil z brzojavko o 14 izzivalnih dejanjih, ki so jih zagrešili grški monarhofašisti na grško-albanski meji v obdobju od 20. do 28. marca. V brzojavki je rečeno, da so vojaki monarhofašistične vojske večkrat prekršili suverenost albanske meje in da so streljali v smeri albanskega ozemlja iz pušk, strojnic, minometalcev in s teškim topništvom.

Amerika zahteva Italijanske umetnine

Praga, 4. aprila. (Tanjug.) Posebni dopisnik lista »Slobodne slovo« je v Rimu izvedel iz zanesljivih virov, da je ameriški veleposlanik Dunn predložil De Gasperiju na ukaz svoje vlade seznam umetnin italijanskih mojstrov, ki jih zahteva Amerika za izpolnitev svojih umetniških zbirk. Gre za 150 slikarskih in kiparskih del Donatella, Vernose, Michelangela, Cellinija, Botticellija, Tiziana, Raffaella in drugih mojstrov.

To zahtevo washingtonske vlade, pravi poročilo, varujejo kot največjo državno tajnost, ker so te umetnine svetinje italijanskega ljudstva. Razen tega pa pomenijo vir velikih dohodkov, ker pospešujejo tujski promet.

Vrnitev naših izseljencev iz Nove Zelandije in Avstralije

Split, 4. aprila. Včeraj so prispeli v Split s parnikom »Radnik« naši izseljenci iz Avstralije in Nove Zelandije. Splitško prebivalstvo jih je prisrčno sprejelo. Vse pristanišče je bilo v zastavah in lepo okrašeno. Sprejemu je prisostvovalo nad 15.000 prebivalcev.

Parnik »Radnik« je prispel v pristanišče okrašen z zastavami. Prav tako so bile okrašene vse ladje, ki so bile zadržane v pristanišču. Prihod »Radnika« so pozdravile ladje jadrnega kluba »Labud«, ki so križarile ob »Radniku«. Hkrati so pozdravili prihod naših izseljencev s sirenami vseh ladij in vlakov ter z zvonenjem.

Na tribuni v pristanišču so se ob sprejemu zbrali: minister za delo LR Hrvatske Alojz Valečič, predsednik oblastnega ljudskega odbora za Dalmacijo Marin Cetinič, predsednik mestnega ljudskega odbora, zastopniki Jugoslovanske armade in vojne mornarice, množičnih organizacij itd. Najprej je izseljenec pozdravil v imenu mestnega ljudskega odbora predsednik Ivo Raič, za njim je pa spregovoril minister za delo LR Hrvatske Alojz Valečič, ki je naglasil, da je v novi Jugoslaviji dovolj dela za vse delovne ljudi. Izrazil je prepričanje, da bodo izseljenci vložili vse svoje sile za graditev in obnovo domovine.

Za pozdrave se je v imenu izseljencev zahvalil predsednik izseljenkega od-

bora iz Nove Zelandije Ante Marinovič. Naglasil je, da so se z zmagovito borbo naših narodov uresničile tudi želje izseljencev, tako da se lahko vrnajo v svojo domovino. Izročil je pozdrave izseljencev, ki se še začasno niso mogli vrniti.

Izseljenci iz Nove Zelandije in Avstralije so ob svoji vrnitvi poslali naslednjo brzojavko predsedniku vlade FLRJ, maršalu Jugoslavije Josipu Broz-Titu.

Brzojavka maršalu Titu

»Na vodah naše domovine in pred skorajšnjim izkrcanjem v svobodni splitski luki Ti — povratniki iz Nove Zelandije in Avstralije — tovariš maršal, pošiljamo in po Tebi tudi vsem našim narodom najpriskrnejše pozdrave.

Ko se vračamo domov po dolgoletni odsotnosti, Ti svečano obljubljamo, da bomo dali vse, tako da bomo tudi mi prispevali za čim hitrejšo zgraditev naše države. Prihajamo v domovino, da skupaj z drugimi brati sodelujemo pri zgraditvi novega in srečnejšega življenja, pri zgraditvi socializma.

Zivela nova Federativna ljudska republika Jugoslavija, bratska skupnost naših narodov!

Zivel naš voditelj in učitelj maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito!

Vse za uresničenje in izpolnitev prvega petletnega plana naše domovine!»

SVEČANA OTVORITEV JUGOSLOVANSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA V BEOGRADU

Beograd, 4. aprila. Sinoči so na Vračaru svečano odprli Jugoslov. dramsko gledališče. Člani gledališča so igrali Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«. Predstave so se udeležili predsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. I.

Ribar in člani vlade FLRJ in LR Srbije. Pred začetkom predstave je upravnik Jugoslovanskega dramskega gledališča Finzi poudaril pomen tega novega gledališča, prvega našega državnega gledališča zveznega pomena.

Najboljšim gradbiščem združnih domov so bile podeljene prehodne zastavice

Včeraj so bile podeljene prehodne zastavice Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije vsem, kjer gradnja združnih domov napreduje. Priznanje za dobro organizacijo dela in za uspehe pri gradnji sami so dobile vasi Cven, Medana, Pesje, Zatočmin in Zepovci. Na vseh petih gradbiščih so se včeraj zbrale množice ljudi, ki so z navdušenjem sprejele priznanje. Ob podelitvi prehodnih zastavic so graditelji sprejemali nove obveze. Sklenili so, da bodo domove dogradili do 1. maja. Veliki uspehi petih najboljših gradbišč združnih domov bodo vzpodbuda vsem gradbiščem.

VSAK VAŠČAN V ZATOLMINU BO VSAK MESEC DELAL 3 DNI NA GRADILIŠČU

Tolmin, 4. aprila. Na gradbišču združnega doma v Tolminu se je danes popoldne zbralo okoli 300 ljudi, da sprejmejo prehodno zastavico v znak priznanja za uspešno delo pri gradnji združnega doma.

Zastavico je predal sekretar okrajnega odbora OF tov. Martenuš Franc, ki je

v svojem govoru poudaril borbenost vasi v narodnoosvobodilni borbi in neomahljivost v reševanju sedanjih gospodarskih problemov vasi. Zastavico je sprejel tajnik krajevne uprave gradbišča. V kratkih besedah je dejal, kako bodo na gradbišču delali, da bo prehodna zastavica ostala pri njih, dokler ne bo dograjen združni dom.

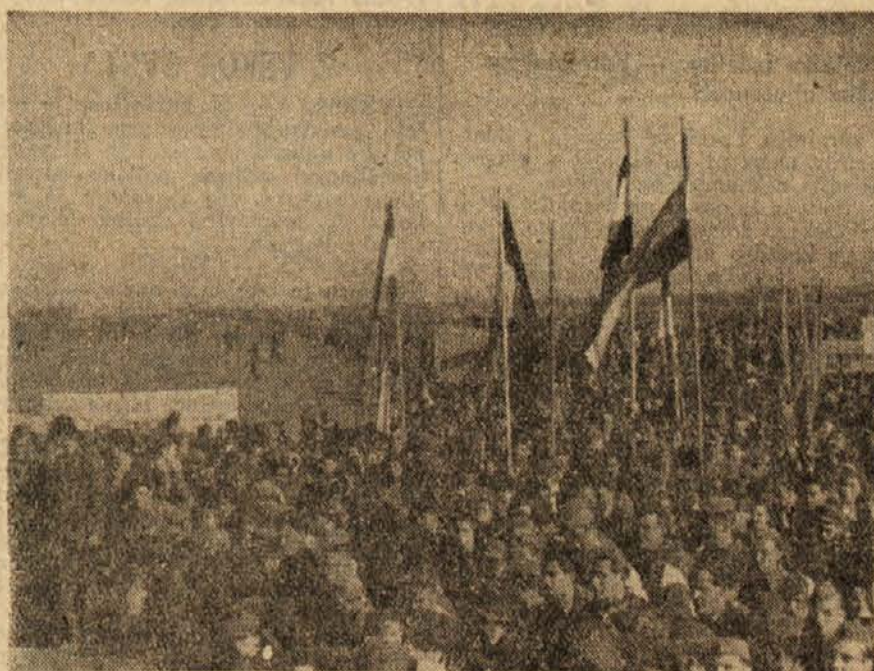
Ob tej priliki so poslali resolucijo Izvršnemu odboru OF, v kateri sprejemajo tudi nove obveze: vsak delazmožen vaščan bo vsak mesec, dokler ne bo združni dom gotov, delal na gradbišču tri dni. Vse množične organizacije bodo naredile 18.700 prostovoljnih delovnih ur. Do 1. maja bodo imeli združni dom pod streho. V resoluciji poudarjajo, da bodo obveze tudi izpolnili, ker se zavedajo velikega pomena združnega doma za gospodarski in kulturni napredek njihove vasi. Delali bodo z borbenostjo, ki so si jo pridobili med narodnoosvobodilno borbo, premagovali bodo vse težave kot zavedni člani Fronte.

Po predaji prehodne zastavice sta zapela pevski zbor AFZ iz Zatočmina in mladinski pevski zbor. Na koncu je vsa zbirana množica prepevala borbene partizanske pesmi.

V PESJEM BODO OBRŽALI PREHODNO ZASTAVICO DO DOGRADITVE DOMA

Mozirje, 4. aprila. V Pesjem se je danes ob dveh popoldne zbralo na gradbišču združnega doma okoli 200 ljudi z rudarsko godbo rudnika Velenje. Graditeljem združnega doma je bila predana prehodna zastavica Izvršnega odbora OF, ki jo je predal okrajni predsednik OF odbora. Ob izročitvi je imel kratek nagovor, v katerem je nakazal delo, ki so ga opravili pri gradnji združnega doma.

Zastavico je sprejel 58 letni kmet iz Prelog, ki zelo pomaga pri gradnji. Ta je govoril ljudem in dejal, da so sklenili obdržati prehodno zastavico, dokler dom ne bo zgrajen. Tovariš Vrabčič je v kratkem govoru podal pregled izvršenega dela pri gradnji združnega doma. Pohvalil je predvsem tovariše, ki so s svojo poštenostjo veliko pripomogli, da je bil pravočasno zbran ves potreben gradbeni material. Pohvalil je tudi žene iz Pesja, ki so s svojim prostovoljnim delom mnogo pripomogle, dalje mladino, sindikalno podružnico rudnika Velenje in rudarsko šolo. Graditelji so sklenili, da bodo dom dogradili do 1. maja.



S svečane otvoritve prostovoljnega dela na avtocesti Beograd—Zagreb

Izjava predstavnika Gospodarske komisije jugoslovanske vojaške uprave STO-a

Koper, 4. aprila (Tanjug). Ker so Reuter in tržaški listi poročali, da baje jugoslovanska gospodarska komisija ni hotela določiti dneva prihodnjega sestanka z angloameriško komisijo, je predsednik Gospodarske komisije jugoslovanske vojaške uprave STO-a major Jakopović izjavil predstavnikom tiska, da je ta vest netočna in tendenciozna. Major Jakopović je obrazložil, da tu ne gre za jugoslovansko komisijo, temveč za gospodarsko komisijo vojaške uprave Jugoslovanske armade, ki je imela po formiranju STO-a redne sestanke z gospodarsko komisijo angloameriške gospodarske uprave. Na zadnjem sestanku je gospodarska komisija jugoslovanske vojaške uprave zahtevala, da se odloži sestanek, ki bi moral biti 8. aprila, ker je nekaj članov komisije zadržanih. Te sestanke so odgodili tudi prej, vendar ni bilo običajno, da bi o tem obveščali tisk.

Te tendenciozne vesti angloameriška vojaška uprava ni demantirala. S tem je verjetno hotela napraviti vtis, da hoče gospodarska komisija vojaške uprave Jugoslovanske armade prekiniti

redne odnose z angloameriško vojaško upravo. Tako bi za neuspehe dela skupne komisije obdolžila gospodarsko komisijo jugoslovanske uprave, ki si je mnogo prizadevala, da bi rešila vsa vprašanja v interesu ljudstva Svobodnega ozemlja Trsta.

Protesti zaradi aretacije urednika lista »Il Lavoratore«

Trst, 4. aprila (Tanjug). Upravni svet časniške zbornice je poslal tržaški okupacijski vojaški upravi protestno pismo zaradi aretacije urednika lista »Il Lavoratore«, ki je bil aretiran, ko je vršil svojo dolžnost. V protestnem pismu poudarjajo, da je pravica in dolžnost vsakega časnikarja, da zaščituje vse dogodke. Časniška zbornica zahteva, da dajo okupacijske oblasti organom javne varnosti potrebna navodila, naj v bodoče ne ovirajo časniške pri delu. Tudi časniškarski odsek Enotnih sindikatov Trsta je poslal vojaški upravi Trsta pismo, v katerem zahteva, naj aretirane časnikarje nemudoma izpuste.

Skupna konferenca KP in socialno demokratske stranke Madžarske

Velik pomen Fronte nacionalne neodvisnosti za madžarski narod

Kongres madžarskih poljedelcev. — Podržavljenje imovine pobeglih oseb

Budimpešta, 4. aprila. (Tanjug.) Minister notranjih zadev Laszlo Rak je govoril na skupni konferenci Komunistične partije Madžarske in socialdemokratske stranke v Debreczinu. Poudaril je pomen nove nacionalizacije ter bližnje ustanovitve enotne delavske stranke kot novega temeljnega kamna madžarske demokracije. Omenil je pomen fronte nacionalne neodvisnosti, ki je izpremenila gospodarsko in politično življenje države ter opozoril na krepitve sodelovanja štirih koalicijskih strank.

»Omogočen nam je takšen razvoj,« je dejal Rak, »da bomo lahko preosnovali koalicio v enotno množično narodno organizacijo, ki bo zajela vse demokratske sile. Dosegli bomo popoln razcvet madžarskega naroda, če bomo mobilizirali vse sile v tej veliki in enotni organizaciji.«

Ob pričetku kongresa madžarskih

poljedelcev je sklicalo vodstvo sindikata poljedelcev tiskovno konferenco, na kateri so bili navzoči tudi gostje iz Češke, Slovaške, Finske, Francije in Bolgarije. Generalni tajnik sindikata Gyula je v svojem govoru poudaril, da se bode danes madžarski kmetje za mir in napredek naroda. Voditelji sindikata so odgovarjali na vprašanja predstavnikov tiska ter izjavljali, da je doslej ustanovljenih 2933 krajevnih sindikalnih organizacij, ki imajo okrog 300.000 članov. Madžarskim poljedelcem je zagotovljen plačan dopust. Madžarska vlada je izdala uredbu, s katero preidejo v državne roke vse premoštnine in nepremičnine oseb, ki so med 8. septembrom l. 1938. in 4. aprilom l. 1943. pobegnile iz države. Uredba se ne nanaša na osebe, ki so jih pod nelegalnimi režimi nasilno izgnali, odnosno, ki so morale zaradi svojega naprednega političnega delovanja zapustiti domovino.

Pred povečanim monarhofašističnim terorjem je 5000 grških otrok pribežalo v FLRJ

Beograd, 4. aprila. Ker je teror v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na osvobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhofašisti odvajajo otroke ter jih pošiljajo v neznan smer, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišče v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nasiljem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Kako se izvaja denacifikacija v Avstriji

Dunaj, 4. aprila. (Tanjug.) »Österreichische Zeitung« objavlja v članku pod naslovom »Statistika, ki razkrinkava« podatke iz uradnega pregleda delovanja avstrijskih sodišč za denacifikacijo od pričetka njihove dejavnosti. Proti nacističnim zločincem v Avstriji je bilo vloženih 108.238 prijav. Toda v 64.334 primerih je bil postopek »ustavljen«, »odložen«, »umaknjen« ali pa »prekinjen«. To pomeni, da se dejansko proti 60% fašistov sploh ni pričela obravnava. Vloženih je bilo le 26.079 tožb, t. j. 13% vseh primerov. Izrečenih je bilo 10.821 razsodb, 3121 obtožencev je bilo oproščeno, 7700 pa obsojenih, 7160 nacističnih zločincev je bilo obsojenih le na kazni do 5 let zapor. Mnogo obsojenecv so izpustili takoj na svobodo, ker so jim upeševali preiskovalni zapor. V takšnem ravnanju prednjači sodišče v Innsbrucku. Med 18.000 prijavljenih primerov je bilo vloženih le 585 tožb. Obsojenih je bilo le 382 nacistov, 320 na kazni do 5 let zapor. To pomeni, da je bilo od 10.000 nacističnih zločincev kaznovanih samo okrog 13%.

Razprava proti generalnemu sekretarju KP Brazilije

New York, 4. aprila (Tass). Po poročilih iz Ria de Janeira sta se tam pričeli dve sodni razpravi proti generalnemu sekretarju KP Brazilije Prestezu. Obtožbo zastopa državni tožilec Orlando Castro. List »Correio de Manana« piše, da je bil ta državni tožilec »eden izmed voditeljev fašistične organizacije zelenih srajc, ki se sedaj skriva pod imenom »stranka narodnega predstavništva. Kakor je znano, je izdala brazilska vlada ukaz za preventivno aretacijo Presteza, ki ga po prepovedi Komunistične partije smatrajo za ilegalca.

Volitve v Alžiru pod strahovladno kolonialnega režima

Pariz, 4. aprila. (Tanjug.) Danes alžirsko ljudstvo prvič voli svojo oblast. Od začetka predvolivne kampanje je uporabljala kolonialna klika napadalne ukrepe in izsiljevanja proti demokratičnim silam. Generalni guverner, socialist, je v vsem podpiral reakcionarne elemente. Aretacije so se vsak dan ponavljale. Še večer, tik pred volitvami, so aretirali svetovalec 6 občin, člana »Gibanja za zmago demokratičnih svobod«, ker so igrali kolonialni in nacistični režim v Alžiru. Med aretiranimi je tudi vodja tega gibanja. Kandidata »Gibanja za zmago demokratičnih svobod« za volitve v alžirsko skupščino Maiza Salaha so aretirali zaradi »prevratniškega pisanja«. Tudi v drugih krajih so aretirali več oseb, ki so zahtevale svobodo Alžira.

Napeto stanje v Indiji

New Delhi, 4. aprila. (Tass.) Politično stanje v Indiji je vedno bolj napeto. Vladne represalije proti Komunistični partiji, sindikalnim in drugim demokratičnim organizacijam povzročajo veliko nezadovoljstvo med ljudstvom. Predsednik vlade Nehru je imel v zakonodajni skupščini govor, v katerem je goznil državnim uradnikom v Kalkuti, ki hočejo razglasiti stavko. Njegov govor je napravil neugoden vtis na napredne množice in ga smatrajo kot napoved za nove protidemokratske ukrepe. V Madrasu je izvedla policija mnoge aretacije ter preiskala prostore Komunistične partije in 18 sindikalnih organizacij. Take preiskave je izvršila policija tudi v prostornih sindikalnih funkcijah drugih mest. V Bombaju je izbruhnilo mnogo stavk v znamenje protesta proti sindikalnim funkcionarjem. Zaradi tega je vlada mobilizirala čete.

Z VSEGA SVETA

VARŠAVA — V Varšavi se je pričelo zasedanje Osrednjega komiteja poljske delavske stranke in Glavnega (izvršilnega) odbora poljske socialistične stranke. To zasedanje je nov korak k ustanovitvi enotne delavske stranke Poljske.

VARŠAVA — Vojaško sodišče v Krakovu je izreкло obsojbo na člani podtalne teroristične tolpe »VIM«, ki so zakrivilo mnogo zločinskih napadov v razdobju od l. 1943. do l. 1947. Vodičelja tolpe Antona Tszepala so obsojili na smrt, ostale zločince pa na zaporne kazni od 1 do 15 let.

PRAGA — Bivši podpredsednik vlade Ursini, ki so mu odvzeli poslansko imuniteto, je bil aretiran zaradi zločina državnega in vojaškega izdajstva. »Obrana Ludu« piše, da so Ursinija izročili sodišču skupno z Otom Obuhom, ki je bil agent narodnega izdajalca.

PARIZ — V Franciji propada vedno več trgovskih podjetij. V preteklem mesecu je bankrotiralo 171, v prvem tromesečju pa 452 trgovskih podjetij. Tako je Mayerjev načrt predvsem zaradi male in srednje trgovce.

Memorandum pravnikov FLRJ proti sramotni razsodbi ameriškega vojaškega sodišča v Nürnbergu

Beograd, 4. aprila. Ob razsodbi ameriškega vojaškega sodišča v Nürnbergu je Združenje pravnikov FLRJ poslalo memorandum OZN in Zavezniškemu kontrolnemu svetu, dvojniki tega memoranduma pa Mednarodnemu združenju pravnikov. V memorandumu med drugim piše:

»Ameriško vojaško sodišče, ki je zasedalo v Nürnbergu, je 19. februarja 1948. leta sodilo obtoženim visokim nacističnim vojaškim komandantom z bivšim feldmaršalom Liszom na čelu. Ta razsodba sodnika Venerstruma, ki je senatna predsedoval, ima zaradi svojih posebnih sklepov in mišljenj sodišča splošen pomen. To je mogoče ugotoviti že iz odmeva in ogorčenja, ki sta se pojavila v raznih demokratičnih državah sveta. Predvsem pa je ta razsodba v interesu in posebne važnosti za narode FLRJ, ker so bili obtoženi Lisz in njegovi pomagači nositelji in izvrševalci napadalne vojne proti Jugoslaviji, nacistične okupacije naše dežele in so zagrešili toliko vojnih zločinov proti človeštvu in proti našim narodom.

Glede zločinske krivde bivših nemških komandantov jugovzhodne fronte feldmaršala Lisza in ostalih, ki bi morali odgovarjati pred sodiščem za vse vojne zločine, za ropanje, zločinsko pobijanje in uničevanje na okupiranih predelih Jugoslavije, Grčije, Albanije in Norveške, je ameriško vojaško sodišče postavilo samovoljna pravila o okupaciji in o pravicah komandantov okupacijskih čet, o skupni odgovornosti prebivalstva okupiranih področij. Ameriško vojaško sodišče je izjavilo, da so ti komandanti smeli aretirati tace in jih streljati, smeli so ubijati ujetе bore ljudskega upora. Te trditve nasprotujejo vsem odredbam mednarodnih konvencij, splošnih načel in smislu mednarodnega prava. Te trditve žalijo čustva človeštva in vse civilizirane narode.«

Ko memorandum po točkah izpodbija trditve ameriškega vojaškega sodišča, ki nasprotujejo mednarodnemu pravu, nadaljuje:

»Toda ne glede na pravne momente, ki dokončno diskvalificirajo razsodbo ameriškega vojaškega sodišča kot akt mednarodnega prava, so mnenja in pogledi, ki jih navaja v zvezi z osvobodilno borbo narodov in še posebno narodov

FLRJ, sramotno dejanje, v katerem se brezvestni cinizem prepleta s skrutitvijo najsveteljih pravic vseh narodov, posebno pa še narodov Jugoslavije. Obsojati borbo ljudstva za nacionalno osvoboditev in ljudske vstaje proti razdiranemu napadalcu, pomeni obsojati vse borbene junaške in svobodoljubne narode, ki branijo svojo zemljo in nje-ne neodvisnost pred osvobodilno invazijo. To končno pomeni, obsojati sleherno demokratično pravico do samoopredelitve, ki jo je potrdila atlantska listina in brez katere ni prave mednarodne skupnosti, ki temelji na demokratičnem in trajnem miru.

Toda iz razsodbe ameriškega vojaškega sodišča izhajajo prav tako važni zaključki. Ta zaključek je bil namreč izhodiščna točka te razsodbe. Obsojba osvobodilne vojne poskuša legalizirati zločinsko okupacijo — vse to pomeni priznavanje, da se opraviči mednarodni zločin napadalne vojne, da se pravno zaščiti vsaka invazija, da se zasluževanje narodov zaščiti po mednarodnem pravu. Zato ta razsodba hkrati žali stalniše predsednika Roosevelta, ki je še 23. oktobra 1941. leta, ko je govoril o nacističnih zločinih v okupiranih deželah, med drugim dejal: »To so početja obupancev, ki se v svojem srcu zavedajo, da ne bodo zmagali. Zastrahovanje ne more nikoli roditi miru v Evropi, zastraševanje seje sovražstvo.«

Iz vsega tega je jasno razvidno, da je ameriško vojaško sodišče hotelo izpodbijati in kompromitirati vse osnovne pridobitve mednarodnega prava, ki jih je omogočila in zagotovila zmaga nad fašizmom, do katere so mnogo pripomogli narodi Jugoslavije s svojo zmagoslavno borbo proti okupatorju. Na nekem mestu v tej razsodbi poudarja sodišče, da je tako razsodilo zato, ker je možnost bodočih vojn in pa ker se lahko zgodi, da bi bili zmagovalci v tej vojni premagani v prihodnosti.

Tako je sodišče s tem, da je prevzelo protipravno in sramotno vlogo opravičevanja nacistične okupacije, hotelo povzročiti, olajšati in opravičiti vse bodoče zločinske napade in hkrati plediralo za milost in dobrohotnost za premaganega napadalca. Moralna siromaščina takšnega stanja samo dokazuje njegovo neodvisnost, zahrbtnost in nečlovečnost.

Sporočilo prometnega ministrstva FLRJ

Ministrstvo za promet sporoča v zvezi z objavo generalnega ravnanjstva železnice o zvišanju tarif, ki bi bile uveljavljene 1. aprila t. l., naslednje:

Ministrstvo za promet je po sklepu vlade FLRJ ponovno preračunalo določene zvišane tarife. Izkazalo se je, da je mogoče izdatke za eksploatacijo železnice kriti z dohodki na podlagi dosedanjih tarif ob boljšem izkoriščanju lastnih rezerv in če koristniki bolj racionalno izkoriščajo železniški prevoz.

Zato se razveljavlja sporočilo generalnega ravnanjstva železnice o zvišanju tarif.

(Iz ministrstva za promet FLRJ.)

Slovensko društvo v Zagrebu za gradnjo nove šole

Zagreb, 4. aprila. Pred kratkim je slovensko kulturno društvo v Zagrebu proslavilo 20. obletnico svojega dela. Hkrati je proslavilo 100 letnico izvedbe prve slovenske komedije »Veseli dan ali Matiček se žen«. V kratkem bo društvo priredilo »Kajuhov večer«, dramska skupina pa bo igrala dramo Antona Peska »Tovariši s Haloze«.

Na pobudo slovenskega kulturno-prosvetnega društva bodo pričeli graditi novo šolo v vasi Horvata pri Stupniku, kjer je šola med vojno pogorela. Do sedaj so zbrali že 235.000 dinarjev.

Marjan Mlinar osvojil amatersko prvenstvo Slovenije v šahu

V polfinalu državnega prvenstva so se plasirali Mlinar, Kukovec in Omladič

Celje, 4. aprila.

V nadaljevanju prekinjenih partij iz 14. kola je Pogačnik z dobro igro v končnici remiziral z Levničem. — Marek je dobljeno pozicijo s Hočevarjem hitro realiziral v zmago. Prav tako pa je Krulc uveljavil svojo premoč v partiji s Ketišem. Presenečenje predstavlja neodločen rezultat partije Stupan-Omladič. Omladič, ki je imel ob prekinitvi kvaliteto manj, je v problemski poziciji v 106. potezi rešil pol točke. To je bila najdaljša partija na turnirju in je trajala 10 ur.

Ob velikem številu gledalcev je bilo danes dopoldne odigrano zadnje kolo amaterskega prvenstva Slovenije. Naključje je nanoslo, da so se danes srečali štirje najboljši igralci in je bilo vprašanje razvrstitve na vrhu tabele vse do zadnjega trenutka odprto.

Mlinar: Levnič 1:0. Ob odprti varianti španske otvoritve je prišel Mlinar v otvoritvi v prednost in osvojil kmeta. Kljub dobri obrambi mu je to v končnici zadostovalo za zmago.

Omladič: Kukovec 1/2:1/2. V francoski partiji sta igralca že v otvoritvi izmenjala večino figur in se v izenačeni poziciji sporazumela za remis. Krulc: Madžarič 1/2:1/2. Krulc je originalno tretiral damsko indijsko obrambo črnega in z odlično kombinacijo osvojil fienro. V dobljeni poziciji pa je Krulc nepričakovano napravil nekaj slabih potez in dopustil nasprotniku, da ustvari dva vezana prosta kmeta. Partija se je šele po številnih komplikacijah končala neodločeno.

Babič: Hočevar 1/2:1/2. V angleški otvoritvi je Babič osvojil kmeta, vendar se je Hočevar odločno branil in po izmenjavi figur remiziral.

Mišura: Muzlovič 1:0. S sprejetim damskim gambitom je bila pozicija dalj časa izenačena, pozneje pa je

Muzlovič izgubil kmeta in se tik pred izgubo figure vdal.

Požar: Stupan 0:1. V katalonski otvoritvi sta nasprotnika roširala na nasprotno stran in razvila ostro hrblo za center. Stupan se je v komplikacijah bolje znašel, osvojil kvalifeto in v napadu zmagal.

Marek: Sušnik 1:0. Sušnik se je slabo branil v Collejevem sistemu ter si je že v otvoritvi oslabil damsko krilo. Marek je osvojil kmeta ter s prodorom na a linijo prisilil nasprotnika na predajo.

Pogačnik: Ketiš 1/2:1/2. V Laskerjevem razbremenilnem sistemu sta igralca hitro izmenjala figure in se v izenačeni poziciji sporazumela za remis.

Končni rezultati turnirja so naslednji: 1. Mlinar Marjan (Lj) 12, 2. Kukovec Ivan (Mar) 11 1/2, 3. Omladič Ljuban (Lj) 10, 4.—5. Madžarič Koloman (Bled) in Levnič Štefan (Lj) 8 1/2, 6.—8. inž. Marek Ivan (Celje), Mišura Andrej (Mar) in Krulc Ivan (Slov. Bistrica) 8, 9.—10. Požar Danilo (Lj) in Hočevar Niko (Celje) 7 1/2, 11. Pogačnik Bogomir (Mar) 5 1/2, 12.—13. Babič Jože (Mar) in prof. Stupan Bogomir (Mar) 5 1/2, 14. prof. Muzlovič Janez (Jesenice) 5, 15.—16. Sušnik Jože (Lj) in Ketiš Adi (Mar) 4.

Ob zaključku turnirja je pozdravil udeležence in jim čestital član celjskega šahovskega okrožnega odbora tov. Mirnik v menu šahovskega odbora Slovenije pa tov. prof. Vagaja. Prvih pet igralcev je bilo nagradjenih.

Organizacija turnirja za amatersko prvenstvo Slovenije v šahu v Celju je bila brezbizna, za kar gre priznanje požrtvovalnim funkcionarjem okrožnega šahovskega odbora.

Zakon o Marshallovem načrtu sprejet

Samo 5 milijard dolarjev za »obnovo Evrope«

Truman zahteva dodatne kredite za vojaške izdatke. — Forrestal za uvedbo splošne vojaške obveznosti

Washington, 4. aprila. Bilten ameriškega ministrstva za zunanje zadeve poroča, da so na skupni seji mešanega odbora senata in predstavniškega doma 1. aprila sprejeli končno besedilo zakonskega načrta o Marshallovem načrtu. Ta skupni predlog sta sprejela tudi senat in predstavniški dom, nato pa so ga poslali v podpis predsedniku Trumanu. Končno besedilo določa kredite v skupnem znesku 6 milijard 95 milijonov dolarjev, od česar 5 milijard 300 milijonov za »program evropske obnove«, 338 milijonov za Kitajsko, 285 milijonov za nadaljnjo vojaško pomoč Grčiji in Turčiji, 125 milijonov dolarjev kot »darilo« Kitajski, ki ga je Čang Kajškova vlada lahko izkoristila kakor ho hoteli, in končno 60 milijonov dolarjev za mednarodni otroški fond. Odobreni so tudi izdatki v znesku 20 milijonov dolarjev za »pomoč« angloameriški coni Svobodnega tržaškega ozemlja. V skupnem predlogu zakonskega načrta so upoštevani tudi vsi amandamenti, sprejeti v obeh domih, toda pod pritiskom javnega mnenja amandament predstavniškega doma

o sprejetju Francove Španije v Marshallov načrt ni bil sprejet v končno besedilo zakonskega načrta.

Truman je poslal predsedniku predstavniškega doma Martinu pismo, v katerem zahteva uradno dopolnilne kredite za vojaške izdatke v znesku 375 milijonov kot dodatek k 11 milijardam dolarjev, ki jih zahteva za to proračunsko leto.

Ameriški minister Forrestal je predložil kongresu v proučitev zakonski načrt o uvedbi vojaške službe za vse ameriške državljane od 18. do 45. leta. Ta zakonski načrt določa, da bi takoj prišli rekrutirati vse moške od 19. do 45. leta starosti. Znano je, da je minister Forrestal, ki je tudi podprl vojaški program predsednika Trumana, zahteval takojšnje povečanje ameriških oboževalnih sil in vojaškega proračuna za nadaljnje 3 milijarde dolarjev.

BUENOS AIRES — Reuter poroča, da so v Buenos Airesu podpisali novi trgovski sporazum med Španijo in Argentino.

DRUSTVO ZA KULTURNO SODELOVANJE SLOVENIJE Z ZSSR in LJUDSKA UNIVERZA prirejata v četrtek 8. aprila ob 8. uri zvečer predavanje tov. predsednika Prezidija Ljudske skupščine Slovenije Josipa Vidmarja: »O tistem Donu M. Šolohova« v Mladinski dvorani (Frančiškanska ulica)

Odredba o državnih (vezanih) cenah industrijskih rastlin

Minister za laško industrijo FLRJ je v sporazumu z zveznim kmetijskim in finančnim ministrom ter ministrom za trgovino in preskrbo izdal na podlagi odredbe zvezne vlade o državnih (vezanih) cenah kmetijskih pridelkov in izdelkov odredbo o državnih (vezanih) cenah industrijskih rastlin po vrsti in kvaliteti ter o pogojih za kontrahiranje pridelovanja industrijskih rastlin, pridelka leta 1948.

Cene so predpisane za industrijske rastline, ki jih industrija predeluje, in za semensko blago. Odredba upošteva industrijske rastline, ki jih pridelujejo na posameznih področjih v državi. Tako določa posebej cene za tobak makedonskega tipa, kakor hercegovinski, drinsko-moravski in vojvodinski tobak.

Odredba ima velik pomen tudi za pridelovalce v Sloveniji, ker določa cene za industrijske rastline, ki jih pridelujemo pri nas.

Cene za posamezne industrijske rastline, ki so namenjene za predelavo industriji, so naslednje:

KONOPLJA

Prvorazredno steblo, najmanj 150 cm visoko, zdravo, svetle barve, s premerom najmanj 7 mm, merjeno sredi višine stebela — znaša 250 din za 100 kg; za drugorazredno konopljo, 125 do 150 cm visoko, je cena 225 din za 100 kg; tretjerazredna konoplja je po 180 din in četrtorazredna po 160 din.

LAN S SEMENOM

Prvorazredni lan s 75 cm dolgimi stebli je po 375 din 100 kg; drugorazredni (76 do 75 cm) po 350 din in tretjerazredni (60 cm) po 190 din.

Sladkorna pesa je po 72 din 100 kg. Dober pivovarniški ječmen, ki mora biti zdrav in suh ter imeti 75 kg hektolitrske teže, je po 420 din 100 kg. Za vsak kg nižje hektolitrske teže bo ječmen za 1% cenejši, za vsak kilogram z večjo hektolitrsko težo pa bo cena za 10 din višja.

HMELEJ

Za hmelj so določene naslednje povprečne cene: Za prvorazredni savinjski hmelj z enotnimi kobilami, ki imajo enake srednje velike lističe, enakomerno svetlozelene, dobro zrele in posušene kobile, brez rdečih madežev, ki jih zapusti peronospora ali rdeči pajek — je po 9500 din 100 kg. Drugorazredni hmelj enake kakovosti, kakor prvorazredni, toda kobile so neenakomerno, rumenkastozelene — je po 9200 din. Tretjerazredni hmelj s precej neenakimi kobilami, rumenimi, motnimi in slabo posušeni ter z majhnimi madeži, ki jih zapusti peronospora ali rdeči pajek — je po 8500 din. Četrtorazredni hmelj je po 7500 din. — Za hmelj, ki ga pridelujejo v Bački, so določene nižje cene.

SEMENSKO BLAGO

Za seme industrijskih rastlin so določene naslednje cene:

Sončnice po 475 din 100 kg; sezam po 1100 din 100 kg; oljna repica 748 din; soja 572 din; bučno seme (navadno) 825 din; bučno seme golič 1100 din; konoplja 4000 din; sladkorna pesa 350; pivovarniški ječmen 524 din.

Heterozna kuruza

Petletni plan nalaga kmetijstvu izredno važne naloge, od katerih zavisi tudi izpolnjevanje planskih nalog v ostalih panogah gospodarstva. Izredno važna naloga je povečanje povprečnega pridelka. To plansko nalogo moramo vsekar izkoloniti, ker bo le na ta način mogoče oskrbeti delovne množice s potrebnimi življenjskimi artikli in v zadostni meri založiti našo industrijo s potrebnimi surovinami. Med različnimi ukrepi, ki so že podvzeli za povečanje hektarskega donosa, je tudi proizvodnja heterozne kuruze.

Državna posestva drugih republik so že v preteklem letu pričela s proizvodnjo heterozne kuruze. Od te proizvodnje je dodeljena gotova količina tudi naši republiki. Okrajne poslovne zveze okrajev: Radgona, Ljutomer, Lendava, Murska Sobota, Ptuj, Gorica, Grosuplje, Krško, Novo mesto, Sežana, Črnomelj, Trebnje, Maribor-okolica, Poljčane in Celje-okolica bodo prejele to kuružo že v prihodnjih dneh z namenom, da jo na povodnih ljudskih orborov porazdelijo preko kmetijskih za drug pridelovalcem. Marsikdo še ni dovolj poučen o posebnostih heterozne kuruze in bo morda odklanjal prevzem te za naše prilike nove kuruze. Pojasniti moramo, da je heterozna kuruza križanec dveh čistih sort, ki nista v sorodstvu. Dobra lastnost teh križancev je ta, da dajejo v prvem letu setve znatno večji pridelok zrna, kot pa ostale domače sorte. V naslednjih letih se ta dobra lastnost heterozne kuruze izgublja — pridelok se manjša ter se iz tega razloga ne priporoča nadaljnja uporaba semena v setvene namene. Glede na to, da moremo uporabiti križance z uspehom in pričakovanjem na večji pridelok le v prvem letu, je potrebno in priporočljivo v prihodnjem letu že zamenjati seme. Padec pridelka v drugem letu sicer še ni tako velik, da se setev ne bi izplačala, vendar se kljub temu priporoča vsakoletna menjava semena.

Heterozna kuruza da v prvem letu najmanj 10–20% večji pridelok kot pa seme domačih sort. To povečanje pridelka bo nedvomno razveselilo pridelovalce, posebno še tiste, katerim mala površina ni dopuščala proizvodnje po-

Cene se razumejo za suho in zdravo seme običajne kakovosti za semensko blago, franko vagon odkupna postaja, ki jo je treba v pogodbi določiti. Prodajne cene semena industrijskih rastlin bo predpisal zvezni urad za cene. Po teh cenah bodo industrijska podjetja prodajala seme pridelovalcem. Če bodo pridelovalci sami pripeljali pridelek v tovarno, ki ni hkrati tudi odkupna postaja za določeni okoliš, bodo prejeli posebno nagrado.

Za industrijske rastline, za katere niso predpisane cene glede na vrsto in kakovost, veljajo določene povprečne državne (vezane) cene.

POGOJI ZA KONTRAHIRANJE PRIDELOVANJA INDUSTRIJSKIH RASTLIN LETOS

S splošnimi določbami je predpisano med drugim:

Industrijska in trgovska podjetja morajo za izpolnitev plana s pogodbenimi (kontrahiranim) zagotoviti v določenih okoliših in v roku ter v okviru državnega setvenega plana potrebne površine za pridelovanje industrijskih rastlin. Hkrati morajo tudi skrbeti za pravilno setev, obdelavo in žetev. Pridelovanje domačega sortnega semena industrijskih rastlin se bo zagotovilo s pogodbami med pridelovalci in upravo semenske službe ali industrijskimi podjetji. Celotna kontrola, kakor tudi skrb za pridelovanje, zagotovitev potrebnih količin semena itd., spada pod pristojnost zveznega kmetijskega ministrstva in kmetijskih ministrstev ljudskih republik. Plan razdelitve semena vseh industrijskih rastlin sestavlja zvezno kmetijsko ministrstvo v sporazumu z zveznim ministrom za laško industrijo o odnosu z republikami kmetijskimi ministrstvi. Na podlagi tega plana bodo industrijska in trgovska podjetja ali njihove direktije sklenile pogodbe z upravami semenske službe za razdelitev semena. Okrajne komisije za ocenjevanje posevkov bodo po potrebi blokirale določene površine, posejane z industrijskimi rastlinami, za seme, če bo kakovost ustrezala. Blokirano seme bodo odkupila državna semensarna podjetja ter se bodo s pogodbami obvezala, da bodo pridelovalcem doplačala razliko v ceni merkantilnega in semenskega blaga.

UGODNOSTI PRIDELOVALCEV

Pridelovalci bodo uživali razne olajšave. Razen tega, da bodo prejeli za blago, ki ga bodo prodali po vezanih cenah, bone za nakup industrijskih izdelkov po nižjih enotnih cenah, bodo lahko med drugim prejeli predjem. V pasivnih in nežitodnih pokrajinah bodo pridelovalci prejeli predjem lahko v akreditivnih čekih, ki jih bodo mogli uporabiti le za nakup industrijskih izdelkov po nižjih industrijskih cenah. Prejeli pa bodo lahko tudi predjeme v obliki bonov za nakup industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah, in sicer največ do 40% vrednosti določenega pridelka, ki se računa kot povprečje za določeno kontrahirano površino. Odstotek tega predjema bodo določili za vsak okraj posebej ministri za industrijo ljudskih republik

v sporazumu s finančnimi ministri ljudskih republik in zveznim ministrom za trgovino in preskrbo.

Pridelovalci bodo uživali tudi ugodnost, da bodo imeli pravico do nakupa kuruze. To velja za pridelovalce v pasivnih in nežitodnih pokrajinah.

Nadalje bodo pridelovalci prejeli nagrade, če bodo dosegli donos, ki bo za 15% višji od povprečnega vnaprej določenega donosa v okraju. Pri sladkorni pesi in konoplji bodo znašale nagrade, če bo donos od 15 do 25% nad povprečjem, 15% določene povprečne državne (vezane) cene. Če bo pa donos 25% nad povprečjem, bo znašala nagrada 30% povprečne vezane cene. Pri oljčaricah (razen lanenega semena) in pri pivovarniškem ječmenu so določene nagrade, če je donos za 15 do 25% nad povprečjem, po 10% povprečne vezane cene, za donos, ki je pa 25% nad povprečjem, 20% povprečne vezane cene.

Kdo si bo pridobil pravico do nagrade, bo določila komisija, ki jo bodo sestavljali: predsednik krajevnega ljudskega odbora, zastopnik podjetja, ki kontrahira, in zastopnik terenske kmetijske službe.

V pogojih za kontrahiranje pridelovanja industrijskih rastlin so natančno predpisane tako obveznosti podjetij kakor pridelovalcev. Med obveznosti podjetij spada, da bodo dajala seme industrijskih rastlin pridelovalcem po prodajnih cenah za semensko blago, kakor jih predpiše zvezni urad za cene. Pridelovalci bodo seme plačali, ko bodo izročili pridelek. Med tem časom jim podjetja ne smejo računati obresti za prodano blago. Podjetja, ki bodo sklenila s pridelovalci pogodbe za pridelovanje industrijskih rastlin, bodo nudila pridelovalcem tudi umetna gnojila in sredstva za zaščito rastlin. Pridelovalci, ki bodo sklenili pogodbe s podjetji, bodo morali pravilno obdelovati zemljo in primerno gojiti rastline. Oddati bodo morali ves pridelek, ki ga bodo pridelali na kontrahiranih površinah.

Nadalje so določeni tudi roki za prevzem odnosno oddajo pridelkov. Predpisano je, da morajo biti roki določeni v pogodbah. Seme oljčaric bo treba n. pr. oddati v času osmih dni do dva meseca po žetvi, konopljo pa od žetve do 15. septembra. Sladkorno peso bodo pridelovalci morali oddati v roku mesec dni, ko jo bodo pospravili z njive.

Pogodbe morajo tudi vsebovati plačilo odškodnine, če bi pogodbene obveznosti ne bile izpolnjene.

Končno je določeno, da bodo generalne in glavne direktije v smislu teh pogojev sestavile tiskovine za pogodbe ter upoštevale posebne razmere v posameznih ljudskih republikah o odnosu kmetijskih okoliših.

V veljavi ostanejo nadalje splošni agrotehnični ukrepi za obdelavo zemljišč in gojitve industrijskih rastlin, ki so bili predpisani na podlagi odredbe gospodarskega sveta vlade FLRJ (Uradni list FLRJ št. 65-47).

Odredba o državnih cenah industrijskih rastlin in o pogojih za kontrahiranje pridelovanja industrijskih kultur letos je že uveljavljena.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

NAD 43 VAGONOV VINA PO VEZANIH CENAH SO PRODALI NA OTOKU KORČULI Zanimanje za trgovino po vezanih cenah celo narašča. Že do 25. marca so vinogradniki prodali nad 43 vagonov svojega pridelka. Kmetje so pa prodali tudi mnogo drugih pridelkov, med drugim precej olivnega olja.

NAPROZE NA HRVATSKEM. Zdaj imajo na Hrvaškem 1219 naproz, ki štejejo nad 2.750.000 potrošnikov ali 82% prebivalstva. Blagovni promet zadrug je znašal lani okrog 5 milijard dinarjev.

ODKUP TOBAKA V CRNI GORI je končan. Tobakna postaja v Titogradu je izpolnila sto odstotno odkupni načrt za tobak v nikotinskem, danilovgrajskem, titograjskem in cetinjskem okraju. Hkrati je postaja tudi začela sklapljati pogodbe za pridelovanje tobaka letos.

NOVA VOZOVNA DELAVNICA V JESENJSKI ŽELEZARNI Prejšnji mesec so odprli novo vozovno delavnico, kar je bilo zvezano z lepo slovesnostjo, da so poudarili pomen novega obrata. — Delovni kolektivi posameznih oddelkov so, februarja dosegli zelo lepe uspehe. Vsa železarna je pa presegla načrtno storitev za 22%.

RAZVOJ TRGOVINE PO VEZANIH CENAH NA HRVATSKEM. Nova trgovina se je začela razveseljivo razvijati že prve tedne. Kmetje so prodali precej živine in kuruze tudi v nekaterih okrajih, ki nikakor ne spadajo med najbogatejše. V čakoveškem okraju so prodali med drugim precej graha, konoplje in živine. V djurdjevaškem okraju so v prvem tednu prodali nad dva vagona kuruze in 74 glav goveje živine. V dalmatinskih okrajih prodajajo predvsem vino in olje. Prve tedne je živahnejši razvoj trgovine po vezanih cenah oviralo predvsem pomanjkanje prevoznih sredstev in zadrug niso mogle prejeti takoj zadostnih količin industrijskih izdelkov.

OBVEZNI ODKUP OLJA V DALMACIJI PRESEŽEN ZA 10%. Določene obvezne količine olivnega olja so odkupovalci ves čas med predelovanjem oliv. Najlepše uspehe so dosegli v metkoviškem in šibenickem okraju; določeni obvezni odkup so presegli za 30%. Dobre uspehe so pa dosegli tudi v splitskem okraju (125% celotni obvezni odkup) v dubrovniškem (123%), v makarskem, na Braču in Korčuli.

Poročila iz naših krajev

Teden zadrugnih domov v kamniškem okraju

Gradnja zadrugnih domov v kamniškem okraju skoraj še ni prišla iz prve faze del, to je pripravljanja materiala. Velik del krivde nosijo v tem pogledu krajevne uprave gradenj, ki ljudem niso znale dovolj prikazati potrebo čim hitrejšje dograditve zadrugnih domov.

Z gradnjo domov so že pričeli in so tudi sicer najbolj aktivni v Komendi, Radomljah, na Viru, Jaršah in Bukovici.

Da se na vseh gradiliščih zadrugnih domov počivi delo, je okrajna uprava gradenj sklenila prirediti »Teden zadrugnih domov«. Vršil se bo v času od 4. do 11. aprila. Organiziran bo teden tako, da se bo na vseh 18 gradiliščih v okraju vršilo v tem tednu delo neprekinjeno. Krajevne uprave gradenj bodo vnaprej pripravile vsakodnevne plane, da na gradiliščih ne bo zastaja. V tem tednu bodo priskočile posameznim gradiliščem na pomoč tudi sindikalne podružnice, ki bodo pohitele tja, kjer bi delo najbolj zastajalo.

Nove šole in domovi igre in dela

Maribor, 4. aprila. V okraju Maribor okoliša bodo letos obnovili vse šole, ki jih je uničil okupator. V Remšniku sedaj končujejo dela na ljudski šoli, za katero je ljudska oblast dala na razpolago 4 milijone dinarjev. Remšnik je obmejni kraj pri St. Ilju. Prejšnjo šolo so požgali Nemci. Prebivalci so politično in nacionalno zelo zavedeni. Prav tako je tudi v Bresternici predvidena gradnja šole. Člani množičnih organizacij so se obvezali, da bodo šolo dogradili s prostovoljnim delom. Po viničarskih predelih se ustanovljajo domovi igre in dela. Prva dva, v Kamnici in Pekrah, sta bila odprta danes. Do 1. maja bodo tudi Sv. Lovrenc, Selnica ob Dravi in Ruše dobili svoje domove igre in dela. Viničarska zadruga v Pekrah je prevzela vso skrb za vzdrževanje domov.

Prva kmetijsko-obdelovalna zadruga v Beli Krajini

Črnomelj, 4. aprila. V četrtak so začeli s delom tudi na gradilišču zadrugnega doma v Gribljah. Kot prvi so prišli kmetom pomagati okolišanci iz Črnomolja. 52 parov delovnih rok je krepko prišlo za krampe in lopate.

V Gribljah so to pomlad ustanovili tudi prvo kmetijsko obdelovalno zadrugo v črnomeljskem okraju. V zadrugo se je združil 5 kmetov. Skupne orne zemlje imajo 15 ha. Okraj jim gre v vsakem pogledu na roko. Dobili so precejšnjo količino umetnih gnojil in tudi traktor za oranje. Edina večja skrb je pomanjkanje delovne sile.

Cementarna Trbovlje je presegla plan prvega tromesečja

Delovni kolektiv cementarne Trbovlje je dosegel plan za prvo tromesečje 2 dni pred rokom in ga do konca presegel za 12%. Ta lep uspeh so dosegli kljub temu, da so padla v to tromesečje tudi letna tekoča popravila, ki so sicer planirana, vendar se s 100% gotovostjo nikoli ne more določiti, kako dolgo naj trajajo. Važen moment, ki je pomagal do tega lepega uspeha, je pa med drugimi tudi ta, da so večinoma prekinili s praznovanjem vseh mogočih praznikov.

Pedagoški tečaj za učitelje-tečajnike

Ljutomer, 4. aprila. Okrajni odbor sindikata prosvetnih delavcev je sklical informativne sestanke učiteljev tečajnikov vsega okraja, na katerem so sklenili, da bodo v okviru sindikata organizirali pedagoški tečaj. Ta bo tedensko in Ljutomeru in pri sv. Miklavžu. Tečaj bo v veliko oporo učiteljem-tečajnikom pri pripravi za izpite.

BIBLIOGRAFIJA

Objavlja Narodna in Univerzitetna knjižnica MAREC 1948

II. KNJIGE

(Nadaljevanje)

Falzikatorij zgodovine. Zgodovinske ugotovitve. Poročilo Sovjetskega informacijskega biroja. (Lj. Uredništvo LdP. Odg. Dušan Bole. T. LdP) 1948. 40 str. V. 89.

Fetich Viktor: O pisanih kovinah: I. del. Baker — svinec — cink. (Lj.) Mladinska knjiga. (LjT) 1948. 41. (I) str. s slikami. 89. (Priroda in ljudje.)

Gorki Maksim: Makar Čudra in druge povesti. (Poslovenil Ivan Vouk.) Lj. CZ. (MT v Celju) 1948. 475. (II) str. 89.

Gorki Maksim: Trije ljudje. Roman. Poslovenil Josip Vidmar. Lj. CZ. (MT v Celju) 1948. 352 str. z avtorjevo sliko. 89.

Izvešček iz navodil MTP FLRJ o tiskanju, ravnanju in izdajanju potrošniških nakaznic ter o obračunavanju prodanega blaga z najamne preskrbe št. 1415 z dne 11. febr. 1948. (Lj. Triglavka T) 1948. 16 str. 89.

Kladrš Boris: O vezanem cijenama. Nove uredbne Savezne vlade o snabdivanju stanovništva. Zagreb. Naprijed. Ognjen Prica. 1948. 35 str. M. 89. (Mala ekonomska biblioteka 3.)

Knez Zdenko. Osnovni kontni raspored (kontni načrt) za rudarstvo in industrijo. Iz srbsčine prevedel in priredil Zdenko Knez. Lj. (DZS. T LdP) 1948. 112 str. 5 prilog. 89.

Kozina Marjan: Titovi brigadirji. (Besedilo: France Kosmač. Zbor in klavir.) Iz filma: S Titovimi brigadirji. Lj. Triglav-film. DZS. Umetniški zavod za litografijo 1948. (IV) str. 49. (Slovenske filmske skladbe 1.)

Kramole Luka. Zbornik koroških pesmi. Uredil Luka Kramole. (Uvod: Prežihov Voranc. Spremembe besede: Franc Sušnik. Naš Korotan in slovarček: Josip Šušelj in Franc Sušnik. Oprema: Maksim Gaspari.) Lj. DZS. (T LdP) 1948. 104 str. s 4 slikami. V. 89.

Kranjec M(isko): Uz cestu. (Preveo Ciro Čulidž.) Zagreb. Novo pokolenje. (Stamp. Ognjen Prica) 1948. 46 str. M. 89. (Biblioteka izbranih pripovedi, kolo III sv. 6.)

Lervstik France: Najdihojca. Uredila Marija Boršnikova. Ilustrirala Marija Vogelnikova. Lj. Mladinska knjiga. (Umetniški zavod za litografijo) 1948. (XLII) str. 49.

Ljif S.: O krizah kapitalističnega sistema v svetovnem gospodarstvu. (Prevedel Janes Kocmur.) (Lj.) (Sindikalna založba Delavske enotnosti. Gorenjska T v Kranju) 1948. 24 str. 89. (Sindikalna knjižnica 2.)

Marolt France: Nvav čez izaro. Za mladinski zbor. (Izbral in uredil France Marolt.) Lj. DZS. (Notografski Roman Pahor. T LdP) 1948. (IV) 61 str. V. 89. (Zbirka pokrajinskih pesmaric 1.)

Navodila za plačilni promet Narodne banke FLRJ. (Lj.) Narodna banka FLRJ. (T Bi nasl) 1948. 82 str. 89.

Navodilo za preračunavanje davka na dohodke delavcev nameščenih in uslužbenih s listvicami za izračunavanje davka in vmesnimi stopenjami. Lj. Ministrstvo za finance. (ProsvT) 1948. 82 str. M. 89. (Zbirka finančnih priročnikov 2.)

Okvirni načrt splošne telesne vzgoje za vse oddelke. Januar — februar — marec. Lj. Fizikturna zveza Slovenije. (T LdP) 1948. 172. (III) str. 89. (Strokovna knjižnica 5.)

Petrovič — Šane, Dušan: O svetovni sindikalni federaciji. (Prevedel V. Gaberski. Lj. Sindikalna založba Delavske enotnosti. MtT v Mh.) 1948. 28 str. 89. (Sindikalna knjižnica 1.)

Prešernova knjižnica za leto 1949. Program. (Lj. T LdP) 1948. (IV) str. M. 89.

Pugelj Milan: Izbrane novele. (Uredil to spremno besedo napisal France Koblar.) Lj. SKZ. (LjT) 1948. 330 str. z avtorjevo sliko. 89.

Razpis tekmovanja v vaiah na orodju in za klasifikacijo tekmovalcev v letu 1948. Lj. FZS. (Gorenjska T v Kranju) 1948. 56 str. M. 89. (Strokovna knjižnica 1.)

Savinšek Vladimir: Boj tuberkulozi. Raz-

govor o jetiki. (Na ovitku: Razgovor o jetiki.) (Lj.) Ministrstvo za ljudsko zdravstvo LRS. MtT) 1948. 16 str. M. 89.

Seliškar Tone: Družina Sinjega Galeba. (Preveo Tone Peruško. Ilustr. Antun Zupac.) Zagreb. Novo pokolenje. (Tipografsko grafično-nakladni zavod) 1948. 101 + (II) str. 49.

Seznam učbenikov in priročnikov, ušili, vsebovali in tiskovini Državne založbe Slovenije. Lj. DZS. (ProsvT) 1948. 68 str. 169.

Seznam volivnih enot za volitve v okrajne ljudske odbore Ljudske republike Slovenije z oznako kandidatov in njihovih namestnikov. (Lj. Republiška volivna komisija LRS. T SPOR) 1948. 247 str. V. 89.

Slokan France: Povest o ustvarjanju novega sveta. Opremlj J. Vidic. (Lj.) Mladinska knjiga. (LjT) 1948. 115. str. 89. (Priroda in ljudje.)

Smerdu Nuša: Zletne vaje za pionirje in pionirke od 7–10. leta za leto 1948. Lj. Fizikturna zveza Slovenije. (T SPOR) 1948. 19 str. M. 89. (Strokovna knjižnica 3.)

Smučarski dan. Referati za množični smučarski sestanek. (Lj.) Fizikturna zveza Slovenije. (Triglavka T) 1948. II. sv. 37. str. M. 89.

Stefančič Ante: Zivalske kužne in nalezljive bolezni. Lj. Državni zavarovalni zavod FLRJ, ravnanstvo za LRS. (T SPOR) 1948. 79 str. + (VIII) str. slik. V. 89. (Knjižnica Drž. zavarovalnega zavoda.)

Spurova Katja: (Petdeset tisoč) 50.000 hektarov. (Opremlj Rudolf Gorjup.) Lj. Mladinska knjiga. (T Bi nasl) 1948. 40 str. s slikami. 89.

Sturm Rado: Zemlja. Obdelava — vremenški vplivi Lj. (T Bi nasl) 1948. 70 + (II) str. s slikami. 89. (Knjižnica KmG 6.)

Trdina Nina: Proste vaje za mladince. Lj. Fizikturna zveza Slovenije. (T LdP) 1948. 16 str. M. 89. (Strokovna knjižnica 4.)

Twain Mark: Pustolovščina Huckleberry Finna. (Prevedel Pavel Holec. Ilustr. Bogdan Grom.) Lj. Mladinska knjiga. (Triglavka T) 1948. 388 str. 89. (Pionirska knjižnica.)

Ukmar Vilko — Dragotin Cvetko — Radošlav Hrovatin: Zgodovina glasbe. Lj. DZS. (T LdP) 1948. IX + 554 str. s slikami + XXIV prilog slik. 89.

Vilhiš Milan: Začasno preprosto zapisovanje poslovnih dogodkov v novoustanovljenih zadrugah (ki nimajo knjigovodje). Lj. Republiška poslovna zveza. (ProsvT) 1948. 82 str. 169. (Zadrugna knjižnica 5.)

Vidmar Milan: Elektrifikacija. Lj. SKZ. (Gorenjska T v Kranju) 1948. 44 + (II) str. 89. (Poljudno znanstvena knjižnica 16.)

Zholjajmo travnike. Lj. KmG. (Gorenjska T v Kranju) 1948. 22 + (I) str. 89. (Knjižnica KmG 7.)

Zgodovina diplomacije. Tretji zvezek. Diplomacija med pripravljanim drugo svetovno vojno (1919–1939). Uredil V. Potemkin. Napisali I. I. Mine. A. M. Pankratova. V. P. Potemkin. E. V. Tarle in N. P. Kolčanova. (Prevedel Janko Moder.) Lj. DZS. (T SPOR) 1948. XV + 897 + (II) str. V. 89.

Zobec Ivo: Kemija. Lj. DZS. (T LdP) 1948. 164 str. z 72 slikami. 89.

Zgur A(dela), (Sonja) Pestotnik, (Edisa) Skalicky: Angliska vadnica: Prva stopnja. 2 popr. izd. (Lj.) DZS. (T LdP) 1948. 180 str. V. 89.

Zupančič Oton: Izbrane pesmi. (Priredil in z opombami opremil Janko Glaser.) Lj. DZS. (ProsvT) 1948. 192 str. 89. (Klasje 9–10.)

Kratice:

CZ = Cankarjeva založba. — DZS = Državna založba Slovenije. — KmG = Kmetijski glas. — LdP = Ljudska pravica. — LjT = Ljubljanska tiskarna. — MT = Mohorjeva tiskarna v Celju. — MtT = Mariborska tiskarna v Mh. — SKZ = Slovenski knjižni zavod. — T LdP = tiskarna Ljudske pravice. — T SPOR = tiskarna Slovenskega poročevalca.

FIZIKULTURA

PRVENSTVO FD MILIČNIKA V POMLADANSKEM KROSU

Ljubljana, 4. aprila. Danes je bilo v tivolskem parku tekmovalje fizikulturnikov FD Miličnika za prvenstvo NM v pomladanskem krosu. Nastopili so najboljši fizikulturniki-tekači, ki so bili za to prvenstvo izbrani na tekmovalnih zahtevah prvenstva NM. Nastopilo je 89 fizikulturnikov iz 34 okrajev. Na 800 m dolgi progi je nastopilo tudi 7 članov NM, ki so pretekli dalje brez večjih naporov in v dokaj hitrem tempu. Tekmovanje samo je dokazalo, da se fizikultura v NM ne razvija samo kvalitativno med posredni, temveč tudi množično v vseh enotah NM.

Za dolgo startno črto so plapolale državne zastave in razni prapori. V sredini je bil cilj v obliki ljaka. Tekmovanje se je začelo točno ob napovedanem času s startom članic, med katerimi je zmagala Marjana Petrinčič (KPZ Begunje) s precejšnjim naskokom v času 2:27,0 min. Takoj za njo so se startali člani na prosti 2500 m. Začeli so s pravilno usmerjenim tempom, ki so ga v drugem delu proge pospešili. V sredini proge, ki je vodila od starta za letnim telovadščem h Kolmanovi vili in po močvirnatih travnikih nazaj, so se tekmovalci razdelili v dve skupini. Tako so prispeli tudi na cilj. Zmagal je v ostri borbi le s par metri naskoka Feliks Dobovšek (Ljubljana-mesto). Razlika med

prvim in desetim na cilju znaša samo 30 sekund. Vsi tekmovalci so se borili skozi vso progo do cilja, na katerega so prihajali za razliko prs, tako da je bilo večših težko določiti vrstni red.

Tehnični rezultati:

Članice — 800 m: 1. Petrinčič Marjana 2:27; 2. Erculj Tončka 2:32,8; 3. Orel Marija 2:33; 4. Grile Nevenka 2:35; 5. Marolt Francka 2:38; 6. Huc Malči 2:45; 7. Stok Milka 2:52 (vse KPZ Begunje).

Člani — 2500 m: 1. Dobovšek Feliks (Lj.-m.) 9:58,2; 2. Zuber Marjan (Mozirje) 10:4; 3. Jug Stefan (Lj. č. za razh.) 10:11; 4. Zega Elko (Lj. šola) 10:14; 5. Hrastar Lojze (KPZ Lj.) 10:17; 6. Bizjak Avgust (Goriško) 10:19; 7. Staric Ivan (Lj. okol.) 10:23; 8. Strčelj Franc (Il. Bistr.) 10:25; 9. Šturm Andrej (uprava NM) 10:28; 10. Knapič.

Ne samo borbenost in požrtnost, s katero so tekmovali fizikulturniki NM, temveč tudi slog in tempo teka so pokazali, da imamo v NM veliko število talentiranih atletov, katerim bo nedavno ustanovljeni FD Miličnik dal brez dvoma vso možnost razvoja. Najboljše plasirani bodo tekmovali tudi na državnem prvenstvu v krosu, ki bo drugo nedeljo v Skopju.

Organizacija tekmovalja, katero je vodil bivši lahkoatletski reprezentant Marjan Skušek, je bila brezhibna.

Državno nogometno prvenstvo

I. liga:

Trst: Ponziana : Vardar 1:1 (1:0)
Beograd: Lokomotiva : Metalac 3:0 (0:0)

Subotica: Hajduk : Spartak 4:2
Sarajevo: Partizan : Sarajevo 5:1

II. liga:

Skopje: Enotnost : Rabotnički 4:3 (3:3)
Zagreb: Sloga : Metalac 1:0 (1:0)
Varaždin: Tekstilac : Kvarner 3:2
Zemun: Dinamo : Naša krila 4:3
Split: Mornar : Železničar 1:0

SLOVENSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Ljubljana 4. aprila.

V nadaljevanju za nogometno prvenstvo Slovenije v I. skupini so danes odigrali v Ljubljani tri tekme. Moštvo Krma je igralo dopoldne s celjskim Kladivarjem, popoldne pa sta bili na sporedu še tekmi med ljubljanskim Železničarjem in Poletom iz Maribora ter moštvom garnizije Ljubljane in Rudarjem iz Trbovelj.

I. skupina

ŽELEZNIČAR : POLET 2:1 (1:0)

Železničar je danes kljub dobri igri Poleta zmagal z rezultatom 2:1 (1:0). Igra je bila zelo zanimiva ter tudi kvalitetna na višini. Igralci Železničarja so igrali danes veliko boljše kator preteklo nedeljo. Odlikovala sta se zlasti vratar Ukmar ter Aljantič

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE:

Stanje dne 4. aprila: Vsa Evropa, razen Rusije, je pod vplivom močnega barometrskega minimuma nad Atlantikom (s tremi glavnimi središči: nad južno Anglijo, Skotsko in Norveško). Hladna fronta, ki izvirala iz severozahoda, je danes jutraj prešla Slovenijo in izvala po vsej Sloveniji močne padavine, zlasti na Gorenjskem. V Sloveniji je bila jutranja temperatura med +2 in +8, popoldnanska pa med +7 in +11.

Vremenska napoved za ponedeljek 5. aprila: Povečini oblačno s padavinami; nizko po gorah sneg; hladno.

Miško Kranjec: Vrabcí na dvorišču

(Nadaljevanje)

Brez otrok — z otroki.

Bili so zlati časi na svetu za takega gospoda Koprivo. Ne samo v tem, da je kot trgovec in prekupevalec lahko sleparil, kolikor se je dalo, koplil denar, nazadnje pa kupil še tole hišo in še neko vilo tu v mestu, temveč da je lahko vedno dajal v najem stanovanja s pripombo: — »Sprejme se stranka brez otrok...« Ne zato, ker se ni mogel umakniti v vilo, ki si ni bila dogotovljena in je tako moral stanovati v tej veliki barci pa si želel miru, temveč ker je enostavno sovražil otroke. In ker je bil v svoji hiši sam svoj gospodar pa bi lahko mirno dajal še bolj nečloveške oglase, ne da bi se kdo zaradi tega vznemirjal.

Tako je napolnil svojo hišo s strankami, ki niso imele majhnih otrok. In zato je bilo to veliko dvorišče tudi vedno prazno, mrtvo. Samo oni pravi, resnični vrabci so letali nanj. No, tisti mu niso bili na poti.

Vojna, ki je prišla, ga ni prav nič zmotila. Celó zadovoljen je bil. Denar je bil pravčasno založil v razne dragotne in lepo dalje živel. Mir v hiši na splošno je zmotilo samo to, da so vsake toliko časa odkrili kakšnega aktivista, ki so ga odpeljali. Ko pa so mu partizani nekje na Dolenskem ubili sina, čes, da je izdajal, je gospod Kopriva sam besno zalezaval ljudi v svoji hiši. Sreča zanj je bila le, da sam ni nobenega odkril.

Ze med vojno so vdrle v njegovo hišo nekatere stranke z — otroki.

Vendar je takrat pomirjeval ženo: »Potrpiti moramo, dokler ne zmagajo naši prijatelji. Ne smemo jim zdaj sitnari s takimi stvarmi, sicer pridejo nazadnje še komunisti in nam zavladajo.« Tako je »potrpele« pri Italijanih, še bolj pri Nemcih.

Ze koj spocetka se je bila vselila v njegovo hišo njegova sorodnica Gregorčeva. Ti so pribežali s Stajerskega, ne da bi kdaj kdo vedel, zakaj. Izkazalo se je, da so na vse načine podpirali Italijane, potem Nemce, da je mož bil celo v antikomunističnem društvu. Samo začasno bomo tu, se je opravičevala gospa Gregorčeva gospodu Koprivi. »Da mine ta vihra.« Vihra je minila, nekoliko drugače, kakor so to hoteli oni, pa je tako gospa Gregorčeva moral še dalje pojasnjevati: »Samo za čas še ostanemo...« dokler se naši ne vrnejo. »Mož se je sicer vrnil iz čefe, toda »naših« ni bilo od nikoder.

Sicer pa — eno stranko in še »naš« — bi bil gospod Kopriva prenesel kljub nekaj otrokom, ko bi ne bili vdrli v to njegovo dotlej »hišo brez otrok« ti »vrabci« kar v jatah. In kakor je pred vojno sam izbral po stavljenih pogojih, tako so mu zdaj pošiljali brez pogojev stranko za stranko in vse so imele kričave nedoraste otroke. Nekatere je bil ulični sekretar, nekatere terenski in kar vsi ti ljudje so razpolagali z njegovo hišo, kakor bi bila njihova. Nazadnje je bilo to gospodu Koprivi dovolj in se je odpravil na terenski masovni sestanek, »da jim povem, kar jim gre. Ali oni ali jaz, oboji

Prvenstvo Gorenjske v namiznem tenisu

Jesenice, 4. aprila. Pod okriljem FD Gregorčiča se je danes odigralo na Jesenicah namizno teniško prvenstvo Gorenjske, na katerem so sodelovali FD Udarnik (Kr), FD Prešeren (Radovljica) in FD Jože Gregorčič (Jesenice). Nastopilo je 13 članov, 8 mladincev in 4 članice. Na prvenstvu so bili doseženi naslednji rezultati: Člani: 1. Jeram, 2. Štrumbelj Lojze (oba Gregorčič), 3. Novak (Prešeren), 4. Rebolj (Udarnik). Mladinci: 1. Gramatčikov (Udarnik), 2. Modrijan (Udarnik), 3. Korbar, 4. Kosmač (Gregorčič). Članice: 1. Štrumbelj Milica, 2. Azman Draga, 3. Jeram, 4. Federenko (vse Gregorčič). Moški pari: 1. Štrumbelj-Jeram (Gregorčič), 2. Korbar-Kosmač (Gregorčič), 3. Ahačič-Rebolj (Udarnik), 4. Modrijan-Novak (Prešeren).

Opaziti je bilo, da so se za ta turnir Kranjčani temeljito pripravili, kajti ponoviti so hoteli lanskoletno zmago. V Kranju so odigrali množično prvenstvo, kjer so sodelovali vsi fizikulturni aktivni. Prav tako pa so jeseničani odigrali obratno prvenstvo. Posebno je ugajal zmagovalcem med mladinci Gramatčikov, ki obeta postati naš dober namizno teniški igralec.

Spomladanski kros kolesarjev SFD Železničarja

Ljubljana, 4. aprila. Agilna kolesarska sekcija SFD Železničarja je pripravila danes spomladanski kolesarski kros. Vodstvo tekmovalja, ki so ga sestavljali tovariši Gorjanc, Maver, Predalič, Gartner in Kačič, je izbralo 7 km dolgo progo, ki je potekala od telovadišča v Tivoliju preko Drenikovega vrha po Večni poti nazaj na telovadišče, kjer je bil tudi cilj. Krosa se je udeležilo 17 kolesarjev. Rezultati krosa so naslednji: žirikalna kolesa: člani: 1. Uršič 15:48,0, 2. Stihernik 15:49,0, 3. Kačič 16:29,0, mladinci: 1. Zanoškar 15:51,0, 2. Tomšič 16:10,0; turistična kolesa: člani: 1. Starman 16:56,0, 2. Požnenel 16:57,0, 3. Dovč 17:12,0.

Vsi nastopajoči so bili, razen dveh, vsi člani kolesarske sekcije SFD Železničarja.

II. skupina

SFD GREGORČIČ : SFD ELAN 5:0 (4:0)

V tekmi, ki je bila strogo tovariška, so igralci Gregorčiča pokazali veliko povezanost in vigranost. Ze po 1. minuti se je potresla mreža Novomeščanov, v 14. minuti ponovno in nato zopet v 25. min. Tik pred koncem prvega polčasa so Jeseničani dosegli četrti gol. Pričakovati je bilo katastrofalnega poraza Novomeščanov. Jeseničani so dali še en gol, tako da se je tekma končala z rezultatom 5:0. Novomeščani niso predstavljali nevarnega nasprotnika. Igralci »Gregorčiča«, a posebno napadalna vrsta, se morajo še mnogo učiti, če hočejo častno zastopati gorenjski nogomet. Tekmi je prisostvovalo okrog 300 gledalcev.

Danes dopoldne so odigrali mladinsko nogometno tekmo, in sicer FD Udarnik iz Kranja in FD Gregorčič iz Jesenice. Rezultat je bil neodločen 1:1 (1:0).

Prva nogometna tekma za balkansko-srednjeevropske igre

Bolgarija : Poljska 1:1 (1:1)

Sofija, 4. aprila. Danes je bila v Sofiji odigrana prva nogometna tekma za balkansko-srednjeevropski šampionat med reprezentanco Bolgarije in Poljske. Tekma se je končala z neodločnim rezultatom 1:1 (1:1). Sodil je jugoslovanski sodnik Podubski.

ne moremo biti gospodarji v eni hiši!« je dejal ženi. Ko je to tudi povedal na tem sestanku, užaljen kakor samo božanstvo, so se dvignile ženske. Kar vse so hotele govoriti. Na njegovo srečo je mogla samo ena. Najprej je slutila njegovo bedno gosposko življenje pred vojno, govorila o nekih »goljufijah«, potem je govorila o njegovem vedenju med vojno, podpiranju Italijanov in Nemcev. »Kar se pa stanovanja tiče,« je dejala, »je ta mrha pred vojno sprejemal samo stranke brez otrok. To ve vsa ulica, ves teren, vse mestot. Tedaj so začeli ljudje vpiti: »Mu damo stranke brez otrok, gospodek! Čim več otrok v njegovo hišo, da jih bo pomnil do smrti!«

»Bog nas varuj take oblasti za vse vočne čase,« je dejal doma gospe soprog. »Ne samo, da je ulica spregovorila, zavladala je!«

In tako se je polnila njegova hiša z »vrabci«, dokler niso vdrli ti vrabci celo v njegovo stanovanje.

Stanovanja v tej hiši so bila čudna: z dvorišča v pritičju ali z visečega hodnika v nadstropju se ti je odprlo povsod v kuhinjo, ki je bila dokaj velika. Od tod so vodila vrata v nadaljevanje v prerezu stavbe do ulice v še edino preostalo sobo. Tako je večina stanovanj bila enosobnih. Vendar so ponekod ljudje sobe predelili s špansko steno ali kakor že. Le nekaj jih je bilo trosobnih. Eno takih je imel zase tudi gospod Kopriva, spremenil je eno sobo v nekako skladišče, v drugi pa je spala njegova hči Olga, tista gosposka ženska, ki so jo na nekem sestanku ženske razkrinkale, ker je hodila z italijanskimi, nato z nemškimi oficirji.

Ko pa je stara znanka Saleharjeve, Dora Rojčeva le tej potožila, da še vedno

Prvenstvo fizikulturnih aktivov FD Enotnosti v odbojki

Med člani je zmagala univerza, med mladinci pa klasična gimnazija

V soboto in nedeljo je bilo na letnem telovadišču FD Enotnosti v Tivoliju prvenstvo fizikulturnih aktivov FD Enotnosti v odbojki. Na turnirju je sodelovalo 7 članskih moštev, 4 moška mladinska moštva ter 2 ženski mladinski ekipi. Kvaliteta iger ni bila na posebni višini, ker posamezna moštva niso imela možnosti treninga v zimskem času.

Rezultati tekem so naslednji:

Člani: Radio : Zobotehna 2:0, 5. gimn. : Gustrjo 2:0, Univerza : Radio 2:1, 5. gimn. : Medicina 2:0, Univerza : »Ljudska pravica« 2:0, Univerza : 5. gimnazija 2:0, Gustrjo : Zobotehna 2:1, Radio : Medicina 2:0, Radio : 5. gimnazija 2:1. Vrstni red je naslednji: 1. Univerza, 2. Radio, 3. 5. gimn. itd.

Mladinci: Klasična : 7. gimnazija 2:0, 1. gimn. : 7. gimn. 2:0, Klasična : 6. gimn. 2:0, 1. gimn. : 6. gimn. 2:0, 6. gimn. : 7. gimn. 2:1. Vrstni red: 1. Klasična, 2. 1. gimnazija, 3. 6. gimnazija.

Mladinke: 5. gimn. : 6. gimn. 2:0.

Organizacija tekmovalja je bila dobra.

GLEDALIŠČE

DRAMA — LJUBLJANA

Torek 6. ob 19.30: Shakespeare: »Hamlet«. Zaključna predstava za LMS Trgovske akademije.

Sreda 7. ob 20: Kranjec: »Pot do zločinca«. Red ZSD.

Na današnje popoldansko predstavo Nušičeve komedije »Gospa ministrica« posebno opozorjamo okoliško občinstvo. Začetek ob 19.30. — Pri večerni predstavi »Hamlet« igrajo: Sever (Hamlet), Furijan (kralj), Lipah (Poloni), Šaričeva (kraljica), Ahačičeva (Ofelija). Začetek ob 19.30.

OPERA — LJUBLJANA

Torek 6. ob 19.30: Beethoven: »Fidelio«. Red Terek.

Sreda 7. ob 19.30: Janacek: »Jenufa«.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Mestni dom

Torek 6. aprila ob 19.30: F. N. Dostojevski: »Idiot«. Predstava v korist Rdečega križa, teren III. Poljana.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE CELJE

Sreda 7. aprila: Fran Milčinski: »Mogočni prstani«. »Pravljena igra«. Premiera.

KINO

LJUBLJANA, UNION: Sovjetski film »Pomlad«, tednik. Zaradi izredne dolžine filma predstave ob 16.15 in 20.30.

MOSKVA: Sovjetski film »Sin polka«, tednik.

SLOGA: Francoski film »Sam v noči« — tednik.

Predstave v gornjih kinematografih ob 16.15, 18.15, 20.15.

KODELJEVO: Sovjetski film »Prva pisalka«, tednik. Predstava ob 19.30.

SISKA: Sovjetski film »Otok skritih zakladov«, tednik. Predstava ob 20.

MARIBOR, ESPLANADE: Jugoslovanski dokumentarni film »24 ur glavnega mesta PLJ«, tednik.

GRADSKA: Sovjetski film »Prva rokavica«, tednik.

CELJE, METROPOL: Jugoslovanski barvni film »Parada mladosti«, tednik.

DOM: Čelški film »Može bres krile«, tednik.

KRANJ, MESTNI: Jugoslovanski umetniški film »To ljudstvo bo živel«, tednik.

PTUJ: Ameriški film »Veliki diktator«.

Naše naročnike

naprošamo da poravnajo zaostalo naročnino, sicer jim bomo morali list ustaviti.

UPRAVA »LJUDSKE PRAVICE«

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 in 52-65. — Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. rač. 6-90601-0.

KONCERTI

V soboto 10. aprila bodo priredili pod okriljem Rdečega križa Slovenije v dvorani FD Poleta v Mariboru mali harmonikarji svoj prvi večji koncert po osvoboditvi z narodnimi, partizanskimi ter umetniškimi pesmimi. Dobitek bo šel v prid poštneške kolonije.

Opozarjamo na nocojšnji simfončni koncert orkestra Slovenske filharmonije ob 20. urah v filharmonični dvorani. Spored: Weber: Carostrelec, predigra, Rajičič: Koncert za violino in orkester, solistka Marija Mihajlovič iz Beograda, Čajkovski: VI. simfonija. Dirigent Samo Hubad, predprodaja v knjigarni muzikali.

Za koncert sopranistke Anite Mezetove in violonistke Nade Jadenjevč-Belove, ki bo v petek 9. aprila ob 20 urah v filharmoniji, so vstopnice v predprodaji v knjigarni muzikali.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

6.00 Večer jutranji spored, vmes poročila in jutranja telovadba — 7.00 Radijski koledar. Iz današnjih časopisov. Ob 7.30 Pojo slavno pevke — 7.30 Napoved časa in poročila — 7.45 Poskočna narodna glasba — 12.30 Napoved časa in poročila — 12.45 Zabuvalna glasba — mali oglasi in objave — 13.00 Mozart: Simfonija p. v. R. Starica — 14.00 Samospevi slovenskih skladateljev poje sopranistka Zlata Gjurgjenca, pri klavirju P. Šivic — 14.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda — 14.45 Madžarske in ru-munski pesmi — 18.00 Skladbe Menotti-ja, Debussy-ja, Saint Saens in Mc Bride-ja — 18.30 Gospodarsko predavanje — 18.45 Poje mešani zbor Radia Ljubljana — 19.00 Radijski dnevnik — 19.10 Igra saksofonist Srečo Dražil, pri klavirju Bojan Adamič — 19.30 Napoved časa in poročila — 19.45 Zabuvalna glasba, mali oglasi in objave — 20.00 Šahovska ura — 20.10 Koncert orkestra Slovenske filharmonije p. v. dirigenta Sama Hubada, solistka violonistka M. Mihajlovič — 22.00 Prenos vesti Zvezne postaje Beograda — 22.15 Glasbena med-igra — 22.20 Ruski točaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (S. Lok-cija) — 22.30 Pisan spored poljudnih me-di-ji.

MALI OGLASI

RAZVELJAVLJAM naslednje dokumente: osebno izkaznico št. 1624, OF izkaznico št. 61687 in mladinsko izkaznico št. 12142/2291 na ime Andrejašič Viktorija, Kostolac 9, p. Klanc, Slov. Istra. 1216

RAZVELJAVLJAM industrijske točke št. 98874 na ime Tavcar Zofija, Kranj, Pre-dosje 39. 670

RAZVELJAVLJAM OF legitimacijo, tovar-niško izkaznico, železarno štoro in pro-metno knjižico kolesa št. 46838 na ime Jožef Plavštajner, Bukovčak 45, Teharje. 672

RAZVELJAVLJAM kolesno izkaznico št. 147769 na ime Zorman Andrej, Kranj, Senčur 76. 672

RAZVELJAVLJAM prometno knjižico ko-les št. 21629, znamke »Junior«, na ime Ludvik Mirko, Braslovče 73. 489

OSEBNO IZKAZNICO na ime Slav Lud-vik, krojač, Novo mesto, sem izgubil ter jo razveljavljam. 1214

VOJSKO KNJIŽICO na ime Manfreda Jožef Jožeta, roj. 1922, sem izgubil. Pro-glajam jo za neveljavno. 234

PREKLICUJEM OF izkaznico št. 517045 na ime Peter Jošt, Golnik 12, Gorenjsko. 668

PREKLICUJEM osebno izkaznico, kolesno knjižico, sindikalno knjižico, mladinsko izkaznico na ime Vidmar Marija, roj. 19. 3. 1926, Hotemože 16. 669

PREKLICUJEM veljavnost oseb. OF in sindikalne izkaznice na ime Leoben Jo-žef, Grez 7. 81

PREKLICUJEM osebno izkaznico na ime Vrenko Štefka, Kranj, Savska cesta 3. 81

Sprejemmo takoj

dva večča ali priučena

ŽELEZNINARJA

SERVIS-GRADNJE, Ljubljana, Dal-matinova ulica 2

Prvo srečanje.

V sosednji sobi so medtem štirje otroci vsak po svoje urejali to novo stanovanje. Prvi dan so samo za prvo silo razmestili svoje borme stvari: postelje k stenam, da so lahko spali, omaro k steni, da ni bila na poti, prav tako mizo, prav tako kredenco. Oče Primož, njihov dedek, je uredil pločnat štedilnik, ki so ga na srečo imeli svojega in si lahko napravili večerjo. Nato so utrjeni pospali. Zjutraj pa je mati Dora rekla:

»Jaz grem v službo, vidva, Lea in Vanči pa ostaneta danes doma, da pomoreta dedku in vsaj malo uredite. Ti Lea, pobrišes nazadnje prah in pometesh!«

In medtem ko je dedek do kraja nametil pohištvo, podložil, kar ni hotelo stati, vsemu odredil svoj prostor, je Lea že brisala prah in pometala. Vanči se je lotil knjig. Bile so tu njune šolske knjige, Leine in njegove, bile so tu mladinske knjige, ki jih je mati kupovala za njene otroke in za katere je bila vedno huda borba: Zorka in Tinča sta hoteli imeti do njih prav tako pravico in sta si jih »posojala« v času, ko je bila Lea v šoli, klicala dedka, da jima je pre-biral vsebino, pri tem pa knjige tudi zdelala. Lea pa je hotela »lepo knjižni-co«. In tako, da bo samo moja!« je rekla materi. Takšnih pa so hoteli že vsi, razen Tinčeta, ki so zanj bile zanimive vse, kjer je bilo kaj slik. — Poleg teh so bile tu tudi matrine knjige. Mati povesti ni brala, ni utegnila in je samo še vzdihnila, kadar je dobila kako v roke, rekoč: »To moram kdaj prebrati.« Toda potem se je, če je utegnila, sklonila nad kako brošuro, nad kako politično knjigo, nad tisto, kar je vsak dan najbolj nujno potrebovala.